

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้โลกมีลักษณะแคบลง หรือเป็นโลกไร้พรมแดน (Globalization) นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลายประการ โลกปัจจุบันและอนาคตจะเป็นโลกแห่งการเรียนรู้และสารสนเทศ มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารงาน คุณภาพของคนจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในเชิงความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน ทุกประเทศในโลกเริ่มตระหนักว่าคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ตามด้วยเทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างขีดความสามารถในการผลิตและการแข่งขันอันนำมาซึ่งการพัฒนาประเทศโดยรวม

การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในหน่วยงานราชการ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปรับปรุงระบบงานเดิมหรือสร้างระบบงานใหม่ให้มีประสิทธิภาพ ประหยัดเวลา เงินทุน กำลังคน ฯลฯ เมื่อคอมพิวเตอร์สามารถที่จะนำข้อมูลต่างๆ มาประมวลผลได้ถูกต้องรวดเร็ว และสามารถประมวลผลออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น การสรุปข้อมูลในรูปแบบแผนภูมิแท่ง วงกลม กราฟแบบต่างๆ การเปรียบเทียบด้วยค่าทางสถิติ การทำนายแนวโน้มในอนาคตจากข้อมูลที่มีอยู่ แต่สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการรวบรวมเข้าไว้ในคอมพิวเตอร์อย่างมีระบบ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเหตุให้ส่วนราชการต่างๆ ได้ปรับปรุงระบบการบริหารและการจัดการในทุกกระทรวงกรม ซึ่งรวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการ ได้นำมาใช้ในทุกระดับ แม้กระทั่งระดับโรงเรียน และการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษาในระดับโรงเรียนในขณะนี้ก็เป็นสิ่งที่ทำทามาก ยิ่งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถและศักยภาพสูงขึ้นเรื่อยๆ ราคาถูกลงเรื่อยๆ การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในวงการต่างๆ จึงยิ่งทวีความนิยมมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะในระดับโรงเรียน จากวิวัฒนาการคอมพิวเตอร์จนถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดมีความเชื่อกันว่าคอมพิวเตอร์ในอนาคตจะได้รับการพัฒนาไม่เฉพาะเพียงแต่ด้านความสามารถและศักยภาพให้สูงขึ้นเท่านั้น แต่ยังได้พยายามให้มีความเล็กลงๆ และคำนึงถึงความสะดวกในการเคลื่อนย้ายรวมทั้งการใช้งานได้ง่ายอีกด้วย ยิ่งกว่านั้นยังมีการคาดว่า คอมพิวเตอร์ในอนาคตจะได้รับการ

พัฒนาเพื่อให้สามารถใช้พลังแสงอาทิตย์ได้อีกด้วย เมื่อถึงเวลานั้นคอมพิวเตอร์จะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันที่ทุกคนไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (นงนุช วรรณหะ, 2538)

เนื่องจาก การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้รู้ทันการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การชีวิตที่มีความสุขและมีการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สำคัญคือ ทุกฝ่ายต้องมีความเข้มแข็งพร้อมเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงของยุคโลกาภิวัตน์ร่วมกันหรือไม่ ระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันยังไม่อาจให้คำตอบได้ว่าคนไทยและสังคมไทยจะก้าวผ่านยุคศตวรรษหน้าอย่างสง่างาม สามารถเติบโตเจริญก้าวหน้าและสร้างสรรค์การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ (ธนาคารกสิกรไทย, 2539)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นโฉมหน้าใหม่ของระบบการศึกษาที่สามารถตอบสนองและท้าทายใหม่ๆ ของโลกในศตวรรษหน้า ได้เน้นการปฏิรูปการศึกษา 4 ด้าน คือ

1. การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
2. การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน
4. การปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา

โดยเฉพาะการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนมีจุดเน้นการพัฒนา การยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนทุกระดับชั้นเน้นการให้นักเรียนปฏิบัติจริง การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนปฏิบัติรวมทั้งการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีแนวดำเนินการดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540)

1. โรงเรียนจัดห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ให้พร้อมที่จะปฏิบัติการเรียนการสอน รวมทั้งจัดหาสื่อการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย

2. นักเรียนได้ใช้ห้องปฏิบัติการในการเรียนอย่างคุ้มค่า โดยมีการวางแผน มีหลักฐานสามารถตรวจสอบการใช้ห้องปฏิบัติการ ผลงานนักเรียนและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

3. พัฒนาห้องสมุดโรงเรียน โดยจัดหาหนังสือ สื่อการเรียนการสอนและสิ่งพิมพ์ ฯลฯ ให้เพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้าครอบคลุมทุกวิชา/กลุ่มประสบการณ์/แนวการจัดประสบการณ์

4. โรงเรียนวางแผน กำหนดมาตรการ กิจกรรม ให้แก่นักเรียนใช้ห้องสมุด ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น โดยมีหลักฐานสามารถตรวจสอบการดำเนินงานและพฤติกรรมของนักเรียนได้

5. พัฒนาครูให้มีความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนแสวงหาความรู้ตามสภาพปัญหาและใช้แหล่งความรู้ในชุมชน

6. หน่วยงานทุกระดับมีมาตรการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์/ทุกวิชา โดยให้นักเรียนแสวงหาความรู้และปฏิบัติจริงในสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตประจำวันของตนเอง

7. โรงเรียนจัดหา และจัดทำสื่อการเรียนการสอนสำหรับให้นักเรียนปฏิบัติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา) มีนักเรียนในความรับผิดชอบจำนวน 148,273 คน ข้าราชการครูในสังกัดจำนวน 7,907 คน มีโรงเรียนทั้งหมด 758 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540) มีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 15 แห่ง

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการและของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีโรงเรียนเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาปีการศึกษา 2539 โดยคณะกรรมการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ คัดเลือกโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาปรับปรุงงาน จนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่โรงเรียนอื่นในระดับจังหวัดและระดับอำเภอมีจำนวนทั้งสิ้น 93 โรงเรียน ดังนี้ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ, 2539)

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาปีการศึกษา 2539
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

ที่	สพอ./ก	จำนวนโรงเรียน
1	เมืองชัยภูมิ	12
2	จัตุรัส	9
3	บ้านหันฉะเรงก์	4
4	เทพสถิต	6
5	หนองบัวระเหว	6
6	บ้านเขว้า	3
7	หนองบัวแดง	9
8	แก้งคร้อ	7
9	คอนสวรรค์	4
10	บ้านแท่น	4
11	ภูเขียว	11
12	คอนสาร	4
13	เกษตรสมบูรณ์	9
14	ภักดีชุมพล	3
15	เนินสง่า	2
รวม		93

ที่มา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ, 2539

จากผลการสำรวจข้อมูล จะพบว่าโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาปี 2539 จะได้รับการจัดสรรงบประมาณปี 2539 ดังนี้

ปรับปรุงห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 5,998,500 บาท โรงเรียนละ 64,500 บาท
 ทุนกันต์ห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 26,765,000 บาท โรงเรียนละ 1 ชุด
 รวมงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 32,763,500 บาท

ดังนั้นไมโครคอมพิวเตอร์จะเข้ามามีบทบาทต่อการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น และทุกโรงเรียนจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริหารมากขึ้น

ผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้ที่มีบทบาทภาระหน้าที่ในการดำเนินการ ให้ผู้ได้บังคับบัญชา และผลงานในส่วนรวมออกมามีประสิทธิภาพ ความสามารถ ความเข้าใจของผู้บริหารจะมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณภาพการศึกษาที่จะสะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานโรงเรียน การนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องอย่างยั่งยืน ต้องมีการวางแผนหรือกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าจะใช้ไมโครคอมพิวเตอร์อย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (อรุณ คงสมัย, 2538)

ดังนั้น เพื่อให้การใช้งบประมาณมีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ ผู้วิจัย จึงได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลที่จะนำไปพัฒนาบุคลากรด้านบริหารและพัฒนาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน อันนำมาซึ่งประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและประเทศ ได้

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ในประเด็นดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขในการดำเนินงานการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผนและบริหารการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3.2 เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา สนับสนุนการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาปี 2539 ตั้งกวดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

1.4.1 ศึกษาเฉพาะโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาปี 2539 ตั้งกวดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

1.4.2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน กรอบกลุ่มถึงประเด็น ดังนี้

- 1) ด้านปัจจัยทางการศึกษา
- 2) ด้านกระบวนการทางการศึกษา
- 3) ด้านผลผลิตทางการศึกษา

1.4.3 ศึกษาปัญหาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในด้าน

- 1) ปัญหาด้านการดำเนินงาน
- 2) ปัญหาด้านฮาร์ดแวร์
- 3) ปัญหาด้านซอฟต์แวร์
- 4) ปัญหาด้านบุคลากร

1.4.4 ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในด้าน

- 1) ด้านการดำเนินงาน
- 2) ด้านฮาร์ดแวร์
- 3) ด้านซอฟต์แวร์
- 4) ด้านบุคลากร

1.5 ขัณฑ์กลงเบื้องคั่น

ประชากรที่คอบแบบสอบถาณในการว้จ้ข้ครั้งน้ เป็นผู้บร้หารโรงเรย้ยนและข้าราชครูผู้ร้บผ้คชอบห้องป้ฏบ้ค้การทางภาษาในโรงเรย้ยนประถมศ้กษา คาณค้องการโรงเรย้ยนป้ฏบ้ค้การศ้กษาป้ 2539 ส้งก้คส้านักงานการประถมศ้กษาจ้หว้ดข้บถุม้

1.6 ค้าล้ก้ค้ความหร้อน้ยานห้ท้ห้เฉพาะ

1.6.1 สภาการใช้ หมาบถ้ถึง ล้ก้ษณะการน้เอาความสาณารถในการป้ฏบ้ค้งานของไมค้องค้อมพ้วเตอร้มาข้ใช้ในก้จ้กรรมการเรย้ยนการสอนในโรงเรย้ยนประถมศ้กษา

1.6.2 ป้ญหา หมาบถ้ถึง อุปสรุทธการใช้ห้องป้ฏบ้ค้การทางภาษา และอุปสรุทธการใช้ไมค้องค้อมพ้วเตอร้ในห้องป้ฏบ้ค้การทางภาษาเพ้อพัฒนาการเรย้ยนการสอนในโรงเรย้ยนประถมศ้กษาในล้านการค้าเนนงาน ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และบุคลาครค้อมพ้วเตอร้

1.6.3 การค้าเนนงาน หมาบถ้ถึง การศ้กษาสภาพป้จ้จุบันป้ญหา การวางแผน การค้าเนนงานตามแผน การควมคุมก้ากับค้ค้ตาม ประเมณผล การใช้ไมค้องค้อมพ้วเตอร้ในห้องป้ฏบ้ค้การทางภาษา

1.6.4 ค้อมพ้วเตอร้ หมาบถ้ถึง ไมค้องค้อมพ้วเตอร้ที่เป้นอุปกรณ้ในการประมวผลข้อมูลที่ประคอบค้ด้วยค้วเครือง (Hardware) โปรแกรมหร้อชุดค้าสั่ง (Software) เครืองพ้มพ์ (Printer) และอุปกรณ้อ้่นๆ ที่เก้ยวข้องก้กับค้อมพ้วเตอร้

1.6.5 ป้จ้จ้ยทางการศ้กษา หมาบถ้ถึง งบประมาณ หล้ก้สูตร บุคลาคร วัสดุอุปกรณ้อาการสถาน้ที่

1.6.6 กระบวนการทางการศ้กษา หมาบถ้ถึง กระบวนการบริหารการศ้กษา กระบวนการเรย้ยนการสอน กระบวนการน้เทศการศ้กษา

1.6.7 ผลผล้ค้ทางการศ้กษา หมาบถ้ถึง ค้านประมวณและค้านคุณภาพของน้กเรย้ยนที่พ้งประส้งก้ของหล้ก้สูตร

1.6.8 ฮาร์ดแวร์ หมาบถ้ถึง ส่วนที่เป้นค้วเครืองค้อมพ้วเตอร้ ก้ือหน่วยประมวผลกลาง (Central Processing Unit) และองค้ประคอบอ้่นๆ ที่ทำงานร่วมก้กับเครืองค้อมพ้วเตอร้ หน่วยร้บข้อมูล หน่วยแสดงผล และหน่วยความจ้าสำรอง

1.6.9 ซอฟต์แวร์ หมาบถ้ถึง โปรแกรมหร้อชุดค้าสั่งต้งต่างๆ ที่เรย้ยนข้้นมาจากภาษาค้อมพ้วเตอร้ เพ้อส้งให้เครืองค้อมพ้วเตอร้ทำงาน

1.6.10 โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ตามโครงการโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาปี 2539 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

1.6.11 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

1.6.12 ข้าราชการครูที่รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นผู้ดูแล รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาของโรงเรียน